

A LA MESA DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

22 d'abril del 2021

PSIB
PSOE

UNIDAS
PODEMOS

MÉS
PER
MALLORCA
Grup Parlamentari

Iniciativa presentada per

Els/Les diputats/des :

Grup parlamentari : **GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTA**

Autor/a de la iniciativa : **Silvia CANO I JUAN**

Càrrec de l'autor/a : **PORTAVEU SUPLENT**

Grup parlamentari : **GRUP PARLAMENTARI UNIDAS PODEMOS**

Autor/a de la iniciativa : **Maria Esperança SANS I REGIS**

Càrrec de l'autor/a : **PORTAVEU SUPLENT**

Grup parlamentari : **GRUP PARLAMENTARI MÉS PER MALLORCA**

Autor/a de la iniciativa : **Joan Josep MAS I TUGORES**

Càrrec de l'autor/a : **DIPUTAT**

Assabentament per part del/s portaveu/s :

PORTAVEU: Miquel ENSENYAT I RIUTORT (PORTAVEU TITULAR del GRUP PARLAMENTARI MÉS PER MALLORCA)

Organ de debat: **COMISSIÓ D'ASSUMPTEs INSTITUCIONALS I GENERALS**

Tipus d'iniciativa : **PROPOSICIÓ NO DE LLEI**

Regulació : Articles 181 i següents del Reglament del Parlament de les Illes Balears

Tramitació pel procediment **d'urgència** .

Motivació del procediment d'urgència: Donat que s' han complert tres anys d' ençà l' aprovació de la llei 2/2018 de 13 d' abril, de memòria i reconeixement democràtics. Donats els darrers esdeveniments entorn a l' aplicació de la llei 2/2018 de 13 d' abril, de memòria i reconeixement democràtics. Demanam el procediment d' urgència a la PNL d' impuls a la llei de memòria democràtica perquè poguem debatre la iniciativa a la major brevetat possible dins la comissió d' assumptes institucionals.

Títol de la iniciativa :

Impuls a la llei de memòria i reconeixement democràtics.

Contingut de la iniciativa :

Des de la Transició, associacions i entitats de víctimes, de memòria i Drets Humans junt amb professionals en l'àmbit de la justícia, psicologia, història, arqueologia, periodisme i arts escèniques, entre d' altres, han desenvolupat iniciatives i projectes, que intentaven cobrir el buit institucional existent en relació amb la memòria i reparació de les víctimes de la guerra civil i la dictadura franquista.

S' han complert tres anys de l' aprovació de la llei de memòria i reconeixement democràtic de les Illes Balears. Una llei per reconèixer i garantir drets a les víctimes que varen patir repressió durant la guerra civil i la dictadura franquista, i retre tribut a totes les persones que han contribuït a la

democràcia.

Per llei es garanteixen tota una sèrie de drets a través dels seus títols, com són: el dret a la Veritat, el dret a la Memòria Democràtica, el dret a la reparació i reconeixement i estableix tota una sèrie de Garanties de no repetició.

En matèria al dret a la veritat, cal destacar que s'ha posat en marxa una pàgina web institucional de memòria democràtica del Govern, on la ciutadania pot sol·licitar informació i que conté documentació inèdita referent a la Memòria Democràtica de les Illes Balears.

S'han fet públics 66 informes on, entre d'altres, es poden consultar documents com per exemple el Cens de Símbols, Mencions i Llegendes franquistes, els Mapes de fosses de Mallorca, Eivissa i Formentera, els mateixos informes de cada una de les intervencions dutes a terme a Balears, tant pel Govern com per entitats memorialistes, incloent aquells informes antropològics respectius a la identificació de les víctimes. Documentació de gran interès, tant pels investigadors, familiars de víctimes, centres d'educació o universitats.

Destaca el llistat de víctimes balears als camps de extermini nazis aprovat i publicat al mateix web per la Comissió de Memòria i Reconeixements Democràtics a l'octubre de 2019. En aquest sentit som la primera comunitat autònoma que presenta els noms de les víctimes esmenats i confirmats al govern central per incloure-les als BOE.

Un avanç molt destacable també en el dret a la Veritat és, sens dubte, la cessió patrimonial al Govern del projecte 'Totes les Causes', elaborat per l'Associació Memòria de Mallorca, que conté prop de 300.000 documents, una gran majoria d'ells inèdits i un llistat de més de 5.000 persones encausades. Actualment s'han ja lliurat còpies de més de 200 causes que ajudaran a desenvolupar futures investigacions i que donaran llum a la veritat de la repressió. Som la única comunitat autònoma que des de la seva àrea de memòria democràtica ofereix aquest servei, fet que ens fa pioners a tot l'Estat en matèria a l'accés a la informació i al dret a la veritat.

En quant al llistat víctimes desaparegudes de les Illes Balears i el llistat de víctimes empresonades que diferents investigadors han anat aportant al govern, constatarem que el Govern està treballant conjuntament amb els serveis jurídics per a la seva publicació dintre el portal web, amb el format adient perquè els camps i informació que contenen s'ajustin a la llei de protecció de dades contemplades a la llei 10/2016 i es puguin oferir adequadament a la ciutadania.

Vinculat al dret a la Memòria Democràtica, no podem obviar que des de l'any passat, som la primera comunitat que ofereix estudis universitaris de postgrau en matèria de Memòria Democràtica. El Govern, juntament amb la Universitat de les Illes Balears, ha creat un títol universitari pioner, propi i nou, el d'Especialista Universitari en Polítiques i Recerca en Justícia Transicional i Memòria Democràtica que s'està impartint actualment. Un postgrau amb personal acadèmic de la UIB i altres universitats espanyoles i amb experts i professionals estrangers de reconegut prestigi que són referents en matèria de memòria democràtica. Aquesta formació cobrirà un buit acadèmic existent a la nostra comunitat i a tot l'estat espanyol, per primera vegada es podrà aprendre sobre conceptes, principis, experiències, normativa i coneixements científics en aquesta matèria.

Per garantir el dret de reparació és important destacar la col·locació dels Arbres de la Memòria als llocs als quals hi va haver fosses amb víctimes desaparegudes, que es seguiran instal·lant. Cal destacar que el Govern de les Illes Balears participa en el Projecte Internacional Stolpersteine, més de 75.000 Llambordes d'homenatge arreu del món, un centenar d'elles col·locades a les Illes, dedicades a les víctimes del nazisme i el franquisme, consultables a través del mapa virtual creat a la pàgina web de Memòria Democràtica del Govern. Hem de destacar que s'han instal·lat aquestes llambordes també a totes i cada una de les zones que foren assassinades a les illes per la repressió franquista.

Constatam també que fa gairebé un any que el Govern ha posat en marxa els Certificats que

atorguen la condició de víctima a les persones assassinades i/o represaliades pel franquisme, lliurant-se als seus familiars com a reconeixement de la greu injustícia que patiren. També s'ha creat un espai virtual d'homenatge, "El Memorial de la Paraula", on els familiars de les víctimes i totes aquelles persones que vulguin recuperar i homenajar a les víctimes de la repressió feixista ho pugin fer a través de cartes, relats, vídeos o qualsevol altre format

Som conscients, tanmateix, que el dret a la reparació no quedarà satisfet fins que s'anul·lin totes les sentències i resolucions de les causes instruïdes de caràcter penal, civil i administratiu, dictades per causes polítiques a les Illes Balears pel règim franquista, incloent les sentències dels Consells de Guerra, Tribunals Populars, Tribunals de Responsabilitats Polítiques, Tribunal Especial de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme i Tribunal d'Ordre Públic (TOP), així com també els expedients de depuració del magisteri. Per això celebrem l'avantprojecte de Llei de memòria democràtica aprovat al Consell de Ministres el mes de setembre passat, perquè farà desaparèixer els antecedents penals d'aquells que varen ser jutjats sense les mínimes garanties democràtiques per raons polítiques.

Perquè és molta la feina feta en el desplegament d'aquesta Llei de Memòria, i en la Llei 10/2016, de 13 de juny, per a la recuperació de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i el franquisme, i molta la feina que resta per fer: S'han de desenvolupar més iniciatives en els àmbits dels Arxius, de Biblioteques, dels Museus, de la catalogació d'elements de Memòria, i resta pendent l'elaboració d'un Pla Autonòmic de Memòria i Reconeixement Democràtics, o l'impuls de la Memòria Democràtica en l'àmbit educatiu. Ens consten els esforços fets des de la Direcció general de Memòria Democràtica per a desplegar la Llei, i volem encoratjar-los per augmentar el ritme i avançar en els àmbits als que queda treball pendent.

Per això, els grups parlamentaris sotasignats presentam la següent PROPOSICIÓ NO DE LLEI

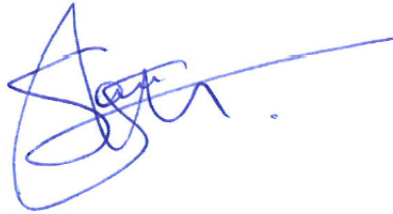
1. El Parlament de les Illes Balears constata la feina desenvolupada per a donar compliment a la Llei 2/2018, de 13 d'abril, de memòria i reconeixement democràtics de les Illes Balears i Llei 10/2016, de 13 de juny, per a la recuperació de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i el franquisme.
2. El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a seguir desenvolupant la Llei 2/2018, de 13 d'abril, de memòria i reconeixement democràtics de les Illes Balears, especialment en els àmbits dels arxius, biblioteques, museus i catalogació d'elements de Memòria.
3. El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a seguir desenvolupant la Llei 2/2018, de 13 d'abril, de memòria i reconeixement democràtics de les Illes Balears, especialment en el que fa a l'elaboració del Pla Autonòmic de Memòria i Reconeixement Democràtics.
4. El Parlament de les Illes Balears insta al Govern de les Illes Balears a seguir avançant amb els projectes educatius en matèria de Memòria Democràtica i Drets Humans com a eina fonamental per a garantir la no repetició tal i com se constata a l'informe A/HRC/27/56/Add.1 del relator especial sobre la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició de les Nacions Unides.
5. El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a seguir publicant i actualitzant estudis i a satisfer els diferents drets que regula la Llei 10/2016, de 13 de juny, de desapareguts i fosses de les Illes Balears i la Llei 2/2018, de 13 d'abril, de memòria i reconeixement democràtics de les Illes Balears.
6. El Parlament de les Illes Balears insta al Govern de les Illes Balears a continuar impulsant la investigació i recerca en matèria de memòria democràtica.
7. El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a continuar treballant conjuntament amb els serveis jurídics i l'agència de protecció de dades per

publicar el cens de persones desaparegudes i el cens de víctimes per a la seva publicació dintre el portal web, amb el format adient perquè els camps i informació que contenen s'ajustin a la llei de protecció de dades contemplades a la llei 10/2016 i a la llei 2/2018 i es puguin oferir adequadament a la ciutadania dins el 2021.

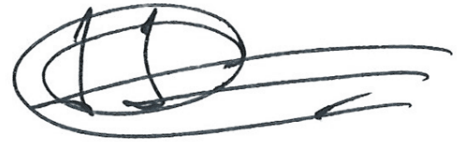
8. El Parlament de les Illes Balears insta al Govern de l'Estat a continuar amb la tramitació legislativa de la llei de Memòria Democràtica per tal de reforçar els drets a la Veritat, a la Justícia i la Reparació i molt concretament per la anul·lació de les causes franquistes.

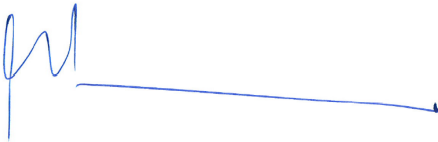
Silvia CANO I JUAN
Assabentament grup,

Maria Esperança SANS I REGIS

Joan Josep MAS I TUGORES

Miquel ENSENYAT I RIUTORT